

Hallintovaliokunta
Eduskunta

00102 Eduskunta

Lausunto - HE 106/2009

Lausuntopyyntöön 4.3. 2010 viitaten Suomen Ilma-aseharrastajat r.y. esittää kantanaan seuraavaa hallituksen esitystä HE 106/2009 koskien.

Uuden aselakiesityksen HE 106/2009 pykälistä pykälät 2 ja 3 liittyvät lähinnä Suomen Ilma-aseharrastajien alaan. Pykälien §2 ja §3 vuoksi ilma-aseet sekä eräät niiden tarvikkeet ja varusteet kaikkine alaryhmineen muuttuvat ampuma-aselainsäädännön piiriin kuuluviksi.

§ 2:

Esityksessä oleva ampuma-aseen määritelmä sisältää teknisiä ongelmakohtia. Käytännössä kaikista Suomessa koskaan myydyistä ilma-aseista on teoriassa mahdollista rakentaa ampuma-ase peruskoulussa opituilla käsityötaidoilla ja tavallisesta rautakaupasta saatavilla välineillä. Lakitekstin teknisesti epäselvän ja suurpiirteisen määritelmän vuoksi ilma-aseet pääsääntöisesti sisältyvät määritelmään, koska niistä on teoriassa mahdollista rakentaa väline, joka pystyy ampumaan yhden laukauksen siten, että patruunan ammus lähtee piipusta ja ne muistuttavat varsinaisia ampuma-aseita ulkonäöllisesti. Käytännössä myös kaikista metallirakenteisista aseleluista on mahdollista lakitekstin tarkoittamalla tavalla valmistaa yhden laukauksen verran toimiva lakitekstin tarkoittama ampuma-ase.

Lakitekstissä, sen perusteluissa tai ampuma-aseasetuksessa ei ole määritetty menetelmää tai muita vastaavia seikkoja, millä ns. ampuma-aseeksi muunnettava esine määritellään, on tällaisen esineen tulkinta ampuma-aseeksi mahdollista käyttämällä heikointa mahdollisesti valmistettavaa tai jo valmistettua patruunaa. Tällaisena patruunana käy esimerkiksi ns. "penniläinen", jonka paineet ovat huomattavan vaatimattomia, jolloin tällainen muutettu esine ei välttämättä hajoa välittömästi ampujaansa vahingoittaen. Varsinaista täysitehoisen patruunan ampumisen rasiudesta tällainen edellä tarkoitettu väline ei kestä.

Koska pykälän perusteluista tai sen tekstistä ei käy ilmi lainsäätäjän todellinen tahto, tulisi lain tulkinnasta muodostumaan suuria ongelmia tuomioistuinkohtaisesti, koska tuomittavuus ei lakitekstin mukaan riippuisi siitä, onko esineestä valmistettu varsinaisesti ampuma-ase vai ei. Tällöin jo pelkkä esineen hallussapito, josta on mahdollista edes teoriassa valmistaa ampuma-ase, olisi rangaistavaa. Täten samalla analogialla jokaisen veitsen omistajaa rangaistaisiin puukotuksesta, riippumatta siitä, olisiko puukotusta tehty.

Pykälän §2 määritelmässä ei ole mainintaa jäljitelmä-aseista, jotka ovat ampuma-aseen näköisiä mutta sinällään ampumakelvottomia. Tällöin näköisesineen hallussapitokin/omistaminen on rangaistavaa, vaikka ase-direktiivi jättää nämä nimenomaisesti sääntelyn ulkopuolelle.

§ 3:

Toisin kuin lakiesityksen perusteluissa väitetään, ampuma-asedirektiivi 2008/51/EY ei edellytä kaikkien aseiden osiksi nimettyjen esineiden luvanvaraisuutta. Ampuma-asedirektiivissä erotellaan aseiden osat, jotka ovat sinänsä lupavapaita, mutta joiden kaupallinen valmistus on luvanvaraista, sekä aseiden olennaiset osat, jotka vaativat luvan, jos ase, johon se on tarkoitettu tai jonka olennaisen osan se muodostaa, on luvanvarainen.

Direktiivin mukaan aseiden osia ovat "piiput, lukon kehykset tai rungot, luistit tai sylinterit, lukot tai sulkukappaleet, sekä laitteita, jotka on tarkoitettu vaimentamaan ampuma-aseiden laukaus tai muunnettu vaimentajaksi."

Aseiden olennaisilla osilla taas tarkoitetaan "sulkijamekanismeja, ampuma-aseiden pesiä ja piippuja".

Tässä yhteydessä on erityisesti havaittava, että pelkkä asepiippu sinänsä ei direktiivin mukaan ole aseiden olennainen osa, joka siis on - asetyypin mukaan - luvanvarainen. Olennainen osa on piipun ja patruunapesän yhdistelmä. Näin ollen vältetään tilanteelta, että jäsenvaltioiden olisi direktiivin perusteella luvanvaraistettava kaikki metalliputket. Asepiippuaihio, jossa ei ole patruunapesää, ei teknisesti eroa pelkästään putkesta. Lakiesityksessä tätä direktiivin ja voimassa olevan lain määritelmällisyyttä koskevaa tarkkuutta ei ole noudatettu.

Toinen huomattava ero direktiivin ja lain perusteluiden välillä on väite direktiivin edellyttämästä äänenvaimentimien luvanvaraistamisesta. Direktiivin mukaan äänenvaimennin on aseiden osa, ei olennainen osa. Se on siis direktiivin tarkoittamassa muodossa lupavapaa toisin kuin lain perusteluissa väitetään.

Äänenvaimentimen luvanvaraistaminen saattaa vaikuttaa sinänsä merkityksettömältä seikalta, mutta se tuo miljoonia tällä hetkellä lupavapaita esineitä lain piiriin. Luvanvaraisten ampuma-aseiden lisäksi äänenvaimentimia käytetään lupavapaissa ilma- ja airsoft-aseissa. Vaikka äänenvaimentimen hallussapito ei vaatisi erillistä hallussapitolupaa, vaan minkä tahansa aseiden hallussapitolupa riittäisi myös äänenvaimentimen hallussapitoon, syntyy tilanne, jossa lupavapaiden ilma-aseiden ja airsoft-aseiden omistajat joutuvat hakemaan lupaa pelkälle äänenvaimentimelle välttyäkseen ampuma-aserikokselta.

Myös aseiden runkojen luvanvaraistaminen aiheuttaa huomattavan suuria hankaluuksia esimerkiksi monille airsoft-harrastajille, joiden harrastusvälineet on saatettu koota lupavapaasti hankitun rungon ympärille. Kuten edellä on todettu, ampuma-asedirektiivi ei edellytä aseiden runkojen luvanvaraisuutta.

Yleistä:

Kahden edellä yksityiskohtaisesti käsitellyn pykälän lisäksi Suomen Ilma-aseharrastajat r.y. toteaa aselakiesityksessä HE 106/2009 runsaasti muita yleisiä ongelmakohtia, jotka ovat aiheutuneet siitä, että lakiesitystä valmisteltaessa ei intressipiirejä ole kuunneltu.

Suomen Ilma-aseharrastajat ry:n mielestä lakiesitys on syytä valmistella uudelleen.

Ystävällisin terveisin

Suomen Ilma-aseharrastajat r.y.